

**ROUTE WINSUM
KUNST & AMBACHT**

TIEMEN PASTERKAMP / houtsnijder

In de zuidelijke bovenkamer Westerstraat 1 waren nog de gehavende restanten aanwezig van een 17de-eeuwse bedstedenwand, die door Klaas Jan weer op de oude plaats is teruggezet. Tiemen Pasterkamp, hoofdleermeester beeldsnijden van de bekende Bataviawerf in Lelystad, waar de beide schepen De Batavia en De 7 Provinciën (Michiel de Ruyter) werden nagebouwd, zal een demonstratie geven van zijn ambachtelijke houtsnijkunst. Het is de bedoeling dat de unieke bedstedenwand weer in oude glorie wordt hersteld.

3 MOLEN 'DE STER' / Molenstraat 4 en MOLEN 'DE VRIENDSCHAP' / Kerkstraat 1

Op de route kunt u een bezoek brengen aan de beide molens van Winsum, die op deze Open Monumenten uiteraard zijn open gesteld.

4 GALERIE PIEPER / Hoofdstraat-W 38

De tijdelijke galerie Pieper werd begin juni jl. geopend in de oude pastorie van de centrumkerk aan de Hoofdstraat Winsum 38. Initiatiefneemster van deze galerie, die burgers uit de gemeente Winsum de gelegenheid wil bieden om eigen kunstzinnig werk te exposeren, is Femke Wester. Momenteel zijn er werkstukken te bewonderen van Jakob Vogel, Rikka Horn, Klaas Jacob Kort, Tineke Oosting, Greti Dijkstra, Albert Zwerver en Iris Verkerk. Tijdens Open Monumentendag zal er ook schilderwerk van Klaas Nuiver (geb. 1951) en Willy Bijma (geb. 1949) te zien zijn.

5

Klaas Nuiver (geb. 1951 te Leek) is orderbegeleider/calculator in de grafische industrie. Zijn grote hobby is het schilderen van stillevens. In 1986 begon hij, autodidact, met schilderen. Het liefst werkt hij met olieverf, maar af en toe schildert hij ook wel eens een landschapje in aquarel. Hij schildert in een realistische stijl meestal op masoniet. Spelen met licht en schaduw geeft vorm en steer aan zijn stillevens. Fruit is zijn geliefde onderwerp om te schilderen.

6

Willy Bijma (geb. 1947 te Groningen) begon in 1965 met een 4-jarige tekenopleiding. Daarna volgden meerdere aquarel – en olieverfcursussen. Thans volgt zij een klassieke teken- en schilder-cursus. Zowel het maken van portretten, aquarellen, het schilderen van koeien als abstract werk spreken haar aan.

7

ANJA DE VOS-BULLINGA / atelier Vos-art Hoofdstraat-W 45

Anja de Vos-Bullinga nodigt u in uit het Vos-art-atelier. Zij bezocht de academie Minerva en studeerde daar af in grafische vormgeving. Momenteel is zij docent styling aan het Alfacollege. Haar werk bestaat uit schilderijen, toegepaste en grafische vormgeving, collages en interieur.

8

GALERIE 'T VOOREND WIM DE BOER / Hoofdstraat-W 56

Wim de Boer (geb. 1944 te Bolsward) heeft sinds 1998 in een van de laatste huizen van het oude dorp Winsum zijn keramiekatelier 't Voorend' gevestigd. Het Reitdiep-gebied, het Groningerland met zijn wierden, prieden, maren en dijken, omzoomd door het Wad, het land van klei door de zee hier gebracht vormen de inspiratiebron voor zijn werk. Zijn bijzondere collectie vazen, schalen en objecten vormen een eenheid met dit landschap. Ook de 'echte' onvervalste Winsumse klei gebruikt hij voor zijn unieke werk.

**Open
MONUMENTENDAG
Winsum**

**12
SEPTEMBER
2015**

De jaarlijkse landelijke Open Monumentendag heeft dit jaar als thema 'Kunst & Ambacht' in en rond monumenten. Via een wandelroute, die langs enkele monumenten en ateliers voert, kunt u vandaag nader kennis maken met maar liefst een twintigtal, vooral ook plaatselijke ambachtelijke kunstbeoefenaars. De route, noord-zuid door het dorp, voert u langs de volgende locaties:

1. De Nicolaaskerk Kerkpad Obergum
2. Het pand Westerstraat 1
3. De molen De Ster Molenstraat
4. De molen De Vriendschap Kerkstraat
5. Atelier Pieper Hoofdstraat-W 38
6. Atelier Vos-art Hoofdstraat-W 45
7. Atelier 't Voorend Hoofdstraat-W 56

Wij wensen u een gezellige, leerzame en creatieve wandeling.

www.winshem.nl

NICOLAASKERK OBERGUM Kerkpad

In de monumentale Nicolaaskerk van Obergum is een twaalfstal stands geplaatst, waar u kennis kunt maken met diverse ambachtelijke kunstenaressen en kunstenaars en enkele van hun werkstukken. Sommigen zullen ook een demonstratie van hun ambachtelijk 'vakmanschap' geven. Vanaf 11 uur tot 17 uur kunt u deelnemen aan een workshop 'Klei door de eeuwen heen', gegeven door Tineke Oosting. Om 12 uur gaat architect Jakob Veltman met u in de 13de-eeuwse kerk Nicolaaskerk op zoek naar middeleeuwse en latere bouwsporen.

1

KRIJN GARST / glas in lood

Acht jaar geleden begon Krijn Garst (62 jaar) met zijn hobby van het maken van glas-in-lood- en tiffany-ramen. Glas-in-lood is de naam voor een raam bestaande uit stukken glas gevat in loodprofielen. In een eenvoudige uitvoering vormen de profielen een rechthoekig raamwerk waarin stukken blank vensterglas gevat zijn. Men treft glas in lood wel aan in oude herenhuizen, maar vooral in kerken, waar het zicht van binnen op de ramen door het invallende licht het kunstzinnige karakter doet uitkomen. Ook in huizen in de bouwstijl van de "Amsterdamse school" wordt veelvuldig glas-in-lood gebruikt. De techniek van Tiffany is anders. Daar worden de stukjes glas niet in loodprofielen gezet maar omwikkeld met koperfolie. Tiffany leent zich beter voor het fijnere werk, bijvoorbeeld voor lampen of lampenkappen.

WEEFATELIER 'HET HOGELAND' / Weefgetouw en spinnewiel

Diverse leden van de weefkring 'Het Hogeland' demonstreren vandaag hoe zij vaardigheid, artisticeit en gezelligheid combineren aan het weefgetouw of spinnewiel. Tevens tonen zij een aantal producten die zij vervaardigd hebben, zoals sjals, lopers en theedoeken, maar ook meer kunstzinnige abstracte werken, waarin soms zelfgesponnen en geverfde wol of zijde zijn verwerkt.

ANTJE KNOL / aquareel en acryl

Antje Knol (geb. 1947 te Leens) volgde vanaf 1985 diverse cursussen tekenen, aquarelleren en schilderen (acryl). Vanaf 2006 geeft zij zelf cursussen 'kennismaken met tekenen en schilderen' aan liefhebbers uit Winsum e.o. en ook in het bejaardenhuis Winkhem. Een achttal van haar cursisten exposeert komend weekend, 19 en 20 september, in 'Het Gebouwte' te Tinallinge.

KINDERBOEKENHUIS/verkoop kinderboeken

Het KinderBoekenHuis Winsum begon met een privé-initiatief van Toos Saal-Zuurveen uit Winsum; oude kinder- en jeugdboeken verzamelen. Nu is de verzameling uitgegroeid tot een unieke collectie, méér dan 30.000 kinderboeken, voor iedereen te lenen en te lezen. Een team van vrijwilligers onder leiding van een directeur heeft zich over haar nalatenschap ontfermd en zet het werk voort (www.kinderboekcultuurbezit.nl). De bibliotheek zal in de loop van dit jaar een nieuw onderdak vinden in de vroegere aula aan de Westerstraat. Vandaag worden oude kinderboeken tentoongesteld en dubbele exemplaren te koop aangeboden.

JAKOB VELTMAN / bouwgeschiedenis Nicolaaskerk

Jacob Veltman (geb. 1957) studeerde aan resp. de HTS in Groningen en de Academie van Bouwkunst te Amsterdam. In Amsterdam werkte hij bij diverse gerenommeerde architectenbureaus. Sinds 1996 is hij zelfstandig architect. Het bureau is gevestigd in Winsum. De afgelopen jaren zijn ontwerpen gerealiseerd van zeer uiteenlopende omvang en aard. Veltman is ook gespecialiseerd in historische architectuur. Tijdens Monumentendag leidt hij u om 12u.00 door de middeleeuwse bouwgeschiedenis van de Nicolaaskerk.

JAAP STEVENS / schilder

Jaap Stevens (geb. 1948), vele jaren werkzaam als grafisch vormgever, schildert en tekent eigenlijk al van kindsbeen af en maakt voornamelijk pentekeningen, acryl- en olieverfschilderijen en gouaches in een opmerkelijk precieze, 'grafische' stijl. Geliefde figuratieve onderwerpen zijn landschappen (veel uit de omgeving van Winsum), modellen, dieren en meer gestileerde portretten. Hij verzorgt bij verschillende instellingen cursussen tekenen en schilderen en exposeerde reeds diverse malen zijn eigen werk.

ANNA POST TOE SLOOTEN / papierscheppen en papiercollages

Anna Post toe Slooten (Academie Minerva) zal vandaag het papierscheppen op eenvoudige wijze demonstreren. Zij zal dat doen met verschillende plantensoorten en basismaterialen die zij in haar werk gebruikt. Ook zullen er enkele van haar schilderijen, boekjes en kaarten te zien zijn. Als beeldend kunstenaar is het vooral de natuur die haar inspireert. Papierscheppen vormt de laatste jaren de basis van haar werk. In haar atelier maakt zij allerlei soorten papier van wat zij in de natuur vindt: plantenvezels zoals hosta, mais, aardappelloof, brandnetel en grassen. Ook gebruikt zij soja, zijde, hennep, linnen, bladeren, riet, zaden en bloemen, maar ook materialen als veren, schelpen of delen van foto's.

TINEKE OOSTING / keramiek en kleien

Tineke Oosting, geboren en getogen Winsumse, behoeft als keramiste wel geen nadere indroductie. Haar karakteristieke werk is op velerlei tentoonstellingen en kunstmarkten tentoongesteld. Momenteel is van haar ook keramisch werk te zien in Galerie Pieper (Hoofdstraat-W 38). Vandaag, zaterdag 12 september van 11.00-17.00 uur, gaat zij met geïnteresseerde bezoekers en een aantal van haar cursisten in de Nicolaaskerk het thema Keramiek uitwerken, onder het motto 'Klei door de eeuwen heen'.

QUILTEN / geschiedenis en voorbeelden

In de 18de eeuw kwamen er veel katoenen stoffen op de Nederlandse markt: uit India, uit Nederland zelf en uit andere Europese landen. Het kostbaarst was de beschilderde Indiase sats. Al deze katoen was kleurecht, goed wasbaar en sterk. Steeds meer mensen konden zich jakken, bedsteegordijnen en andere zaken veroorloven van deze kleurige stoffen die vooral met bloempatroontjes bedrukt waren. Naarmate er meer resten katoen overbleven na het naaien van kleding, of van gedeeltelijk versleten of ouderwetse kledingstukken, ging men vanaf ongeveer 1760 lappendekens maken: niet uit armoede, maar uit zuinigheid en lust iets moois te maken. Ze werden ook wel bedeldekens genoemd, omdat de maaksters lapjes uitwisselden (vergelijk de naam bedelarmband). Vandaag zijn allerlei workshops te volgen en de quiltwinkels zijn een eldorado voor liefhebbers van stoffen en kleuren. Veel quiltsters en quilters komen maandelijks in kleine groepjes ('bees') bij elkaar om ideeën uit te wisselen, elkaars werk te bespreken en voor de gezelligheid. Kortom: het quilten leeft! (Lieve Veldman).

SJOERD BAKKER / schilder

Sjoerd Bakker (geb. 1952 te Wolvega) schildert, als autodidact, al vanaf 1974 werk, o.a. (mans)portretten, figuren, interieurs, landschappen, gebouwen, steden en abstracte constructies. Zijn lijfspreuk, naar Jung, luidt: 'Als je je niet confronteert met je schaduw, wordt je schaduw je lot'.

BIRGITTA PESTOOR / klassiek stofferen

Birgitta Pestoor demonstreert het op een klassieke manier stofferen van een fauteuil. Bij klassiek stofferen gaat het om het gebruik van klassieke stoffeermaterialen. De meest kenmerkende zijn het jute singelband en de dubbelconische veren die stuk voor stuk met de hand in verband op het singelband worden vastgeknoopt met koppeltouw en het crin vegetal. Met dit materiaal wordt de zitting en/of rug opgevuld en in model genaaid met afnaaitouw. In speciale gevallen wordt het crin gedeeltelijk vervangen door paardenhaar, omdat dit een fijnere structuur heeft. Klassiek stofferen heeft dus alles te maken met het binnenwerk van een fauteuil en niets met de uitstraling. Een klassiek gestoffeerde stoel kan een hele moderne uitstraling hebben en een modern gestoffeerde stoel een hele klassieke.

KLAAS VAN DER LAAN / leerbewerker

Klaas van der Laan maakt op ambachtelijke wijze lederen accessoires van plantaardig gelooid rundleer. Denk aan riemen, portemonnees, armbandjes, sleutelhangers en telefoonhoesjes. Ook is het mogelijk producten op maat te laten maken voor zowel particulieren als bedrijven. Klaas is ter plekke aan het werk, zodat u zijn ambachtelijke kunst van dichtbij kunt aanschouwen.

2

WESTERSTRAAT 1

Ook dit jaar stelt Klaas Jan Staal zijn huis, dat hij grondig aan het renoveren, en waar nog mogelijk restaureren is, weer open. Tijdens de werkzaamheden gedurende het afgelopen jaar kwamen diverse oude, monumentale bouw- en gebruikssporen aan het licht, o.a. restanten van vele delftsblauwe tegeltjes, van een 17de-eeuwse bedstedenwand en diverse, blijkbaar met opzet verborgen briefjes en nota's uit de 17de-eeuw. Uit deze briefjes wordt duidelijk dat het huis in de 17de-eeuw bewoond werd door een welgestelde schipper-koopman, Sijwert Willemse, en (waarschijnlijk) zijn dochter, Gesina Sijwerts. De drie ambachtelijke kunsten, waarmee u vandaag in het huis kennis kunt maken, hebben alles te maken met de rijke geschiedenis van het pand en enkele vondsten. Klaas Jan ontvangt u met een drankje en de kinderen worden getraceerd op panne(n) koeken.

HARLINGER TEGELFABRIEK / Delftsblauwe tegels

Tijdens de restauratie kwamen in de zuidelijke benedenkamer van Westerstraat 1 veel Delftsblauwe tegelfragmenten tevoorschijn, o.a. restanten van een vogelkooijte. Het is de bedoeling dat deze en mogelijk andere tegelfragmenten weer in oude glorie worden hersteld en aangebracht. Dit zal gaan gebeuren door medewerkers van de Harlinger Aardewerk & Tegelfabriek, de bakermat van het Friese aardewerk (sinds 1598). Diverse voorbeelden van dit ambachtelijk handwerk van en een filmre-sentatie over de Harlinger Aardewerk & Tegelfabriek kunt u vandaag bekijken.

TON VAN MAANEN / schieman

Allemandseindje is de naam van het atelier van 'schieman' Ton van Maanen te Groningen. Een 'allemandseindje' was de naam van het touw aan de klepel van de scheepsbel. Allemandseindjes en ander touwwerk/tuigage aan boord van een zeilschip werden/worden vervaardigd door een zogenaamde 'schieman'. Oorspronkelijk was de schieman een (onder)officier of matroos aan boord van een zeilend zeeschip, die met toezicht op de tuigage (en hygiëne) belast was. Met behulp van 2 tot 6 strengs geteerd of ongeteerd, tegen de richting van de zon geslagen hennep touw (of sisal- of manillavezels) met een diameter van 3 tot 6 mm., het zogenaamde 'schiemansgaren', bekleedde en vervaardigde de schieman allerlei touwwerk, tuig en bindsels. U wordt uitgenodigd zelf ook 'in touw' te komen!